

Fővárosi Ítéltábla
20.Gf.40.474/2020/3-II.

A Fővárosi Ítéltábla a Kerekes és Társa Ügyvédi Iroda (1154 Budapest, Őrjáró tér 5., ügyintéző: dr. Ölveczky István ügyvéd) által képviselt

felperesnek a Szabó Ügyvédi Iroda (6721 Szeged, Teleki utca 5., ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd) által képviselt Raiffeisen Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (1133 Budapest, Váci út 116-118.) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. október 16. napján meghozott 25.G.41.076/2020/5-I. számú ítélete ellen az alperes 6. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a szerződés érvénytelenségét megállapító rendelkezését helybenhagyja;

az érvénytelenség jogkövetkezménye és az elszámolás tekintetében – a perköltségre és a le nem rótt eljárási illetékekre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperesnek 20.000 (húszezer) forint ügyvédi munkadíjból, az alperesnek 20.000 (húszezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési illetékből álló költsége merült fel.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján a peres felek által 2008. április 30-án megkötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és a szerződéskötésre visszamenőleges hatályú érvényessé nyilvánítását kérte havi 43.584 forint összegű törlesztőrészlet alkalmazásával és az alperes 50.000 forintban marasztalásával.
- [2] Érvelése szerint az árfolyamkockázat körében az alábbi szerződési feltételek tisztességtelenek: a szerződés 5. oldal V. fejezet 4. pont első mondatából azon mondatrészt, mely szerint „a havi törlesztő részlet esedékességét kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára a Bank által meghatározott”; az 5. oldal V. fejezet 5. pont második és harmadik mondata teljes egészében, amely szerint „Ezen árfolyam a megelőző

kamatperiódusban utoljára esedékes havi törlesztő részlet esedékességét kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára Bank által meghatározott forint/svájci frank deviza eladási árfolyam. Adós tudomásul veszi, hogy a Kölcsön utolsó kamatperiódusára érvényes forint/svájci frank deviza eladási árfolyamot a Bank jogosult az előzőekben megállapított árfolyamtól eltérően meghatározni.”; a 9. oldal VIII. 6. pont kockázatfeltáró nyilatkozata teljes egészében.

- [3] Kérte továbbá a hitelbírálati díjra vonatkozóan a szerződés 2. oldal II. a) pont 10. és 13. sorában az alábbi szövegrész: „Hitelbírálati díj összege: 1.096,32 CHF”, „Hitelbírálat díj összege: 172,934 Ft.” érvénytelenségének megállapítását is.
- [4] Az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltételek tisztességtelenségével kapcsolatban előadta, hogy nem kapott az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) ítéleteiben rögzített követelményeknek megfelelő kockázatfeltárást. Az alperes sem a szerződéskötést megelőzően, sem a szerződéskötéskor nem tájékoztatta arról, hogy a deviza árfolyamának emelkedése miatt a törlesztőrészlete meghaladhatja a rezsivel csökkentett jövedelmét, a tőketartozás pedig olyan mértékű lehet, hogy meghaladhatja a fedezetet. A tájékoztatás alapján abban is bízhatott, hogy a törlesztőrészlete nem emelkedik a forintkölcsonök törlesztőrészlete fölé.
- [5] Keresete összegszerűségét akként határozta meg, hogy a havi törlesztőrészlet 43.584 forint, így 2015. augusztus 30-ig összesen 3.835.392 forintot kellett megfizetnie, ehhez képest 6.000.000 forintot teljesített. Az így számított 2.164.608 forint túlfizetésből 50.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állítása szerint a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozat követelményeinek megfelelően tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról. A szerződés VIII.6. pontján túl utalt a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerésre, valamint arra, hogy az r.Ptk. 231. §-a alapján egyébként is az adós lenne köteles az árfolyamkockázat viselésére.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes mint adós és az alperes mint hitelező között 2008. április 30. napján létrejött RTHZ-A00QAZ-01 számú lakásvásárlási kölcsönszerződés érvénytelen. A szerződést a megkötésének napjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánította annak megállapításával, hogy a havi törlesztőrészlet összege 43.584 forint. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésének napjától számított 15 napon belül fizessen meg felperesnek 50.000 forintot, valamint 25.400 forint perköltséget.
- [8] Tényként állapította meg, hogy a felperes mint adós és az alperes mint hitelező 2008. április 30-án svájci frankban nyilvántartott fogyasztói kölcsönszerződésnek minősülő lakásvásárlási kölcsönszerződést kötöttek. A kölcsön összege 54.815,97 svájci frank, illetve – a 153,24 Ft/CHF átváltási árfolyamra figyelemmel – 8.400.000 forint. A törlesztőrészletek száma 420, összege 276,30 svájci frank, illetve – a 154,74 Ft/CHF átváltási árfolyamra figyelemmel – 43.584 forint. A hitelbírálati díj 1.096,32 svájci frank, azaz 172.934 forint.
- [9] A szerződés VIII.6. pontja tartalmazza a kockázatfeltáró nyilatkozatot, amely szerint „Adós kijelenti, hogy a Kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben a Banktól megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a Kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Az

adós az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Adós elfogadja, hogy a fentiek tekintetében Bankkal szemben sem most, sem a jövőben semmiféle igény támasztására nem jogosult.”.

- [10] Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a hitelbírálati díjra vonatkozó szerződési feltétel nem tisztességtelen.
- [11] Az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések kapcsán hivatkozott a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozatra, valamint az EUB C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteire és rögzítette, hogy az alperes nem csatolt a felperes által aláírt, külön íven megszövegezett kockázatteljesítési nyilatkozatot. A kihallgatott tanúk a felperesnek adott tájékoztatásról nem tudtak vallomást tenni, ezért az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés VIII.6. pontjában szereplő tájékoztatást vizsgálta.
- [12] Megállapította, hogy az alperes nem hívta fel a felperes figyelmét a devizahittel járó kockázatokra, arra, hogy akár a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, ami a felperes által fizetendő törlesztőrészeket jelentősen megemelheti és a felperest gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja. A tájékoztatás ezért nem felel meg a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjában foglaltaknak, illetve az EUB joggyakorlata által kimunkált követelményeknek, így tisztességtelen. Ez a kölcsönszerződés semmisségét okozza.
- [13] A felperes ezért nem köteles az árfolyamkockázat viselésére, az általa készített számszaki levezetést pedig az elsőfokú bíróság elfogadta, melyre figyelemmel a szerződést havi 43.584 forint összegű törlesztőrészlet alkalmazásával nyilvánította érvényessé és az alperest a keresettel egyetemben 50.000 forintban marasztalta.
- [14] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítélete, mert kizárólag a szerződés VIII.6. pontját vizsgálta, így nem tett eleget a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: r.Pp.) 221. § (1) bekezdésében szereplő indokolási kötelezettségének. Nem értékelte a szerződés egyéb feltételeit, a közjegyzői okirat tartalmát, különösen annak 1., 4., 9. és 12. pontjait, valamint a felperes perbeli nyilatkozatát.
- [15] A fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy a kölcsönszerződés érthetően és világosan tartalmazza, hogy az adós tartozását a hitelező svájci frankban tartja nyilván (kölcsönszerződés I.4. pontja); rögzíti az okirat a kölcsön és a havi törlesztőrészlet svájci frank összegét (kölcsönszerződés II. pontja); azt, hogy a teljesítéskor irányadó CHF/HUF árfolyam alapján kell teljesíteni a forint befizetéseit az adósnak (kölcsönszerződés V.4. pont); azt, hogy a megfelelő tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben megkapta a felperes (kölcsönszerződés VIII.6. pont); tisztában van az ügylet esetleges kockázataival (kölcsönszerződés VIII.6. pont) és különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyamának alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti (kölcsönszerződés VIII.6. pont).
- [16] Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat is, mivel általánosságban pontosan el tudták mondani, hogyan zajlott az ügyfelek tájékoztatása. B-N. D. tanúvallomása

szerint biztos, hogy tájékoztatták az ügyfeleket az árfolyamkockázatról. A lehetséges változás konkrét mértékéről nem esett szó, csak arról, hogy a törlesztőrészlet összege több is lehet. B. N. szintén elmondta, hogy tájékoztatták az ügyfeleket arról, a devizahitelnek kockázata van. L. Zs. és B. K. tanúvallomása szerint minden esetben tájékoztatták az adósokat az árfolyamkockázatról.

- [17] Mindezek alapján a felperes alappal nem gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy csak korlátozottan terheli őt. Magának a felperesnek a perbeli nyilatkozata is azt támasztja alá, hogy tudott az árfolyamkockázatról.
- [18] Hivatkozott a Kúria Pfv.I.20.033/2020/12. számú ítéletére, amelyben ugyanilyen tartalmú tájékoztatást megfelelőnek ítélte a Kúria.
- [19] Másodlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy az érvénytelenség megállapítása esetén sem nyilvánítható volna érvényessé az elsőfokú bíróság úgy a szerződést, hogy az eredeti törlesztőrészletet alkalmazza. A Kúria iránymutatása szerint az adós kb. 20% mértékű változás viselésére köteles. A felperes által lehetségesnek tartott néhány ezer forintos változás 10-15%-os árfolyamváltozást feltételez, így a felperesi nyilatkozat elfogadása esetén is 15% mértékű változás viselésére őt kellett volna kötelezni. Az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna követelnie a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) 37. §-ának megfelelő elszámolást, a felperes ezen kötelezettségét kerülte meg az 50.000 forint megfizetésére irányuló kereseti kérelmével.
- [20] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint nem elégséges az árfolyamváltozás mechanizmusáról tájékoztatni a fogyasztót, hanem olyan helyzetbe kell hozni, hogy belássa a lehetséges gazdasági következményeket, illetve a törlesztőrészlet jelentős emelkedésének lehetőségét. Az alperes által hivatkozott pontok ennek a követelménynek nem fellenek meg, a fogyasztónak a tájékoztatás tudomásulvételéről szóló, szabványzáradékba foglalt nyilatkozata pedig nem alkalmas a megfelelő tájékoztatás bizonyítására. A banknak kérdés nélkül kell a tájékoztatást nyújtania, a fogyasztónak nem róható fel, ha nem kérdez, mert nem tudhatja, mit titkolnak el előle. A közokirat egyéb tisztességtelen feltételeket is tartalmaz, pl. az árfolyamrészre vonatkozóan, így az árfolyamkockázat kapcsán sincs jelentősége. A tanúvallomások értékelése során figyelemmel kell lenni a tanúk egzisztenciális helyzetére, elfogultságára. Az érvénytelenség jogkövetkezménye a C-269/19. számú ítéletből következően nem lehet más, mint az árfolyamkockázat kiesése a szerződésből, és az elszámolás az eredeti törlesztőrészletek alapján. Ezt indokolja a tisztességtelenség szankciós jellege is.
- [21] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme megalapozott.
- [22] Az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A fellebbezés nem támadta a hitelbírálati díj tisztességtelenségére irányuló kereseti kérelmet elutasító elsőfokú ítéleti döntést, így azt az ítéletábra sem érintette.
- [23] Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, a kereset jogalapja körében a szükséges bizonyítást lefolytatta. Helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem adott a jogszabályi követelményeknek megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, az érvénytelenség jogkövetkezményeivel, az elszámolás mikéntjével kapcsolatos álláspontját azonban nem osztotta az ítéletábra.

- [24] Az elsőfokú bíróság röviden utalt az EUB C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteire, a határozatok iránymutató megállapításait azonban részletesen nem ismertette. Az ítélőtábla ezért szükségesnek látja kiegészíteni ezzel az indokolást.
- [25] A C-186/16. számú ítélet a világos és érthető megfogalmazás követelményét akként határozza meg, hogy a tájékoztatásnak nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie, és nemcsak a devizaárfolyam emelkedésének vagy csökkenésének lehetőségére kell kiterjednie, hanem olyan tartalmúnak kell lennie, amelyből a fogyasztó értékelni tudja a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetleg jelentős gazdasági következményeket is (51. pont).
- [26] A C-51/17. számú ítélet 73. pontja értelmében az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem korlátozható azok kizárólag alaki és nyelvtani szempontból való érthetőségére. A világos és érthető megfogalmazás követelménye ezért arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. Ebből következik, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.
- [27] Helytállóan utalt arra az alperes, hogy a fenti követelmények vizsgálata nem szűkíthető kizárólag a szerződés VIII.6. pontjában szereplő kockázatfeltáró nyilatkozatra.
- [28] Amint arra az EUB a C-26/13. számú ítéletében rámutatott, a releváns ténybeli elemek összességének figyelembevétele szükséges, így jelentősége van a szerződés teljes tartalmának, továbbá a szerződéskötés során közzétett reklámnak és tájékoztatásnak is (74. pont).
- [29] Ezeket a körülményeket és a tájékoztatás megfelelőségét mindig egyedileg, az adott ügy összes körülményei és az adott eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kell megítélni, ezért az alperes által hivatkozott kúriai ítéletnek nem volt jelentősége a perben.
- [30] A konkrét esetben az alperes által hivatkozott okiratok és egyéb körülmények nem igazolnak a VIII.6. pontot meghaladó tájékoztatást. Az egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó közjegyzői okirat ugyanis a kölcsönszerződés megkötését követően keletkezett és nem a hitelező által nyújtott tájékoztatást, hanem az adós nyilatkozatát tartalmazza. Az alperes által kiemelt 1., 4., 9. és 12. pontok pusztán annak rögzítését és fogyasztó általi tudomásulvételét tartalmazzák, hogy a szerződés deviza alapú. Ez azonban nem minősül elégséges tájékoztatásnak.
- [31] Az átlagos fogyasztó számára a kölcsönszerződés fellebbezésben hivatkozott I.4., II. és V.4. pontjaiból is legfeljebb az tűnik ki, hogy tartozását a bank svájci frankban tartja nyilván, ami az árfolyam változásával módosulhat. Ezekből a feltételekből az árfolyamváltozás adósra terhelésének ténye és a számítás mechanizmusa állapítható meg, amelyből a felperes legfeljebb annyit vehetett számításba, hogy a kölcsönszerződéshez kapcsolódik

árfolyamkockázat. Azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa nem közölte vele világosan és érthetően az alperes. Egyik feltétel sem utal arra figyelemfelhívó jelleggel, hogy az árfolyamváltozás jelentősen növelheti az adós fizetési kötelezettségeit, ami számára gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat.

- [32] Helyesen hivatkozott arra a felperes, hogy a VIII.6. pontban szereplő szabványzáradék, amely szerint az adós a tájékoztatást megkapta, illetve az ügylet kockázataival tisztában van, nem alkalmas a megfelelő kockázatfeltárás bizonyítására, hiszen nem tűnik ki belőle sem az, hogy pontosan milyen tartalmú tájékoztatást kapott a fogyasztó, sem az, hogy milyen jellegű kockázatokra utal a nyilatkozat. Annak rögzítése pedig, hogy az árfolyam alakulása az adós terheit egyaránt növelheti és csökkentheti, a C-186/16. számú ítélet fent idézett megállapítása szerint nem elégséges, mert abból a fogyasztó nem tudja értékelni a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetleg jelentős gazdasági következményeket.
- [33] Önmagában az, hogy a szerződés bemutatja az árfolyamváltozás adósra terhelésének matematikai módszerét, nem elégséges ahhoz, hogy a fogyasztó tájékozott és megalapozott döntést hozhasson az EUB C-186/16. számú ítélete szerint. Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása pedig a kialakult ítélkezési gyakorlat (BH2020. 45 számú eseti döntés III. pontja) értelmében nem felel meg az átláthatóság ismertetett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek, melyből következően nem állapítható meg, hogy a felperes az árfolyamkockázat korlátlan viselésére az adott kockázat mibenlétének és a törlesztőrészekre gyakorolt hatásának ismeretében vállalt kötelezettséget.
- [34] Az ítélet tábla utal a BH2020. 151 számú eseti döntésre, amelyben a Kúria kifejtette, hogy tisztességtelen az árfolyamkockázat adósra hárítása, ha számára egyértelmű volt ugyan, hogy az árfolyam változásának hatásait ő viseli, azonban nem hívták fel a figyelmét az azzal járó kockázatokra, arra, hogy akár a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészeket jelentősen megemelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja. Ilyen tartalmú figyelemfelhívás a perbeli szerződés érintett rendelkezéseiből is hiányzik.
- [35] Alaptalanul hivatkozott az alperes a tanúvallomásokra is. Amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, a felperessel megkötött ügyletre, a neki nyújtott tájékoztatásra egyik tanú sem tudott visszaemlékezni. A szokásos tájékoztatási gyakorlattal kapcsolatos vallomásuk sem támasztja alá az alperesi állításokat. Nem nyert ugyanis bizonyítást, hogy az általuk hivatkozott táblázatokat és grafikonokat tartalmazó külön okiratot a perbeli ügylet kapcsán a felperes megkapta volna, holott L. Zs. tanúvallomása szerint az adósnak alá kellett írnia a nyomtatványt (25.G.40.013/2019/19. számú jegyzőkönyv, 5. oldal 7. bekezdése). B. K. tanú ugyanakkor éppen arra utalt, hogy 2008 ősze után történtek változások a fogyasztók részére átadott tájékoztató anyagokban, így lehetséges, hogy a kérdéses táblázat a perbeli szerződés megkötésekor még nem állt rendelkezésre (ugyanezen jegyzőkönyv 7. oldal 4. bekezdése). Az ezen túlmenően, a szóban adott tájékoztatásról általánosságban nyilatkozó tanúk vallomásából is pusztán annyi tűnhetett ki a fogyasztó számára, hogy a törlesztőrészek változhatnak. Ez pedig nem haladja meg az okiratban szereplő tájékoztatást, és nem felel meg az EUB ismertetett ítéleteiben rögzített követelményeknek.
- [36] A felperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozatából is csak az állapítható meg, hogy tisztában volt azzal, hogy a törlesztőrészek változhatnak, azonban pusztán néhány

ezer forintos emelkedésre számított. Nem hívták fel ugyanis a figyelmét arra, hogy fizetési kötelezettségét az árfolyamváltozás jelentősen növelheti, ami számára gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat.

- [37] Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan jutott arra következtetésre, hogy az árfolyamkockázat adós általi viselését előíró szerződési feltételek tisztességtelenek, ami az r.Ptk. 239. § (2) bekezdése és a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozat I. pontja alapján a szerződés teljes érvénytelenségét okozza, mert a főszolgáltatást meghatározó rendelkezés hiányában a szerződés nem teljesíthető.
- [38] Tévesen vonta le azonban az elsőfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeit. Az érvényessé nyilvánítás során rögzítenie kellett volna az ítélet rendelkező részében, hogy mely tisztességtelen feltételek mellőzésével végzi el a jogalakítást, ez azonban elmaradt, így nem állapítható meg az érvényessé nyilvánított szerződés tartalma. Ezen túlmenően sem ért egyet az ítéletábrá azzal a módszerrel, amely szerint a törlesztőrészek összege egyéb módosulások nélkül a szerződéskötéskor meghatározott forintösszegben rögzül. Ebben a körben osztja a bíróság az alperes fellebbezésében kifejtett érveket. Az alkalmazott megoldás nem felel meg az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 8. pontjának, mert felborítja a szerződés értékegyensúlyát. A szerződés érvényessé nyilvánítása ugyanis nem járhat azzal a következménnyel, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnő értékaránytalanság alakuljon ki.
- [39] A szerződés érvényessé nyilvánítása ezért az ítélezési gyakorlatban kialakult két módszer valamelyikével történhet. Az első szerint a kirovó pénznemmé a forint válik, míg az ügyleti kamat az irányadó forintkamat szerződéskötéskori értékének kamatfelárral növelt mértékével egyenlő. A másik megoldás esetében a bíróság a deviza-forint átváltási árfolyamot maximálja, a szerződésben rögzített kamatmérték forintosítási fordulónapig történő érintetlenül hagyásával.
- [40] Téves az érvénytelenségnek az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezménye azért is, mert a DH2 törvény 37. § (1) bekezdése és 37/A. § (1) bekezdése értelmében az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló döntésnek teljes körű elszámoláson kell alapulnia, és egyértelműen rögzítenie kell, hogy melyik félnek milyen összegű tartozása áll fenn a másikkal szemben. Az elsőfokú bíróság ezt az elszámolást nem végezte el, nem rögzítette a tartozás pontos összegét, és ez a rendelkezésre álló adatok alapján sem határozható meg, a szükséges bizonyítás lefolytatása pedig meghaladná a másodfokú eljárás kereteit.
- [41] A fentiekre tekintettel az ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletének a szerződés érvénytelenségét megállapító rendelkezését az r.Pp. 253. § (2) bekezdése alapján közbenső ítélettel helybenhagyta, az érvénytelenség jogkövetkezménye és az elszámolás tekintetében pedig – a perköltségre és a le nem rótt eljárási illetékekre is kiterjedően – a 252. § (3) bekezdés alkalmazásával hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [42] Az elsőfokú bíróság feladata, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményei körében lefolytatandó újabb eljárásban az eset összes körülményeire figyelemmel eldöntse, melyik megoldás alkalmazható. Olyan esetben, amikor a fogyasztó tisztában volt azzal, hogy az ügyletnek bizonyos mértékű árfolyamkockázata van, csak annak esetleges súlyos gazdasági következményeiről nem tájékoztatták, célszerű lehet a második megoldás alkalmazása. Az

elszámolást a DH2 törvény előírásainak megfelelően teljeskörűen el kell végezni egyértelműen rögzítve, hogy a szerződésből melyik félnek milyen összegű tartozása áll fenn.

[43] A másodfokú eljárásban felmerült perköltséget az ítéletábla csak megállapította a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II.3. pontja alapján azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak az eljárást befejező határozatában kell határoznia.

[44] A felmerült perköltség a peres felek jogi képviselőinek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíja, amit az ítéletábla a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére figyelemmel állapított meg. Az alperes perköltségét növeli az általa megfizetett fellebbezési illeték összege is.

Budapest, 2021. március 3.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Csonka Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
bíró